

LUK. 10, 41, 42. : Mártha ! Mártha !
szorgalmas vagy és sokra igyek-
szel : De egy a szükséges do-
log : Mária pedig a jobb részt
választotta, mely el nem vétetik
ő tőle.

„Mária pedig a jobb részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle“. Egyszerű szavai ezek a názárethi prófétának. Egyszerű volt az alkalom is, a mely létrehozta, egyszerű, mint sok más, melyekhez az örök igazság leg-szentebb kinyilatkoztatásainak emlékei fűződ-
nek. Ama szavak, melyek a próféta ajkáról a Mártha házában szállottak el, hová vala-
melyik fáradságos napi munkája után térhe-
tett be, közelebbről vizsgálva, nem úgy tűn-
nek fel, mint csupán alkalom-, esetszerűek.
Mély jelentősége van azoknak. Ő éppen
azelőtt tanított egy törvénytudót, hogy kell

az igaz vallást gyakorolni. Éppen azelőtt adta az irgalmas samaritanus megkapó példájában, ki ellensége sebeit bekötötte, a könyörtület tanulságos leczkéjét. És a mit a Mártha házában nyilvánított, ámbár a körülmények idézték elé, úgy jelenik meg előttem, mint természetes nyilvánulása a nagy lélek ama hangulatának, melyet terhes napi munkája után érezhetett. Egész nap a vallás gyakorlásának tanításával foglalkozván, visszatekintett, hogy mit mivelte Atyja ügyében azon a napon. S talán honfiai vallástalansága, üres kegyesége miatt szomorú érzés fogta el lelkét; magába merült a nap eseményei fölött, és azokban kevés vigasztalót találva, gondolata a zajos külvilágról csendes belvilágába szállott. A bensőre szállott, a vallásos élet forrására, honnan mennyei üdv és áldás fakad, a bensőre szállott — s a magasztos érzelmek és gondolatok egymást követve vonódnak át lelke mélységén.

Ilyen lelki állapotban talált ő Bethaniába jöni.

A magasztos érzelmek és gondolatok sora tovább fűződik; ajkai beszédre nyílnak s Mária mint egy varázsérintésre csodálattal ül le lábaihoz, hogy hallgassa az üdvadó isteni igéket. És a midőn a próféta látta, hogy mégis van egy, a ki őt megértette, szellemével rokonszenvez, tárt kebelével fogadja kijelentéseit, lelke örömmel telik el. És a midőn Mártha testvérét hívná, hogy segítsen neki felszolgálni az Urnak, Jézus Mártát szelíden pirongatva s Mária jobb választását kiemelve, így szólott: „Mártha! Mártha! szorgalmas vagy és sokra igyekszel. De egy a szükséges dolog: Mária pedig a jobb részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle“.

„Egy a szükséges dolog!“ — ezek azok a szavak, melyek Jézusnak Bethaniában való látogatását örök időre emlékezetesebbé teszik, mint ott mivelte csodái. „Egy a szükséges

dolog!* — De e szavak értelme, jelentése mi legyen, kérditek, szeretnétek tisztábban, világosabban látni e ponton, szeretnétek tudni ama szükséges dolog mivoltát, a melyre nézve Jézus azt mondta, hogy soha el nem vétethetik.

Egy a szükséges dolog:

Hinni az isteniben, az eszményiben.

Mit beszélhetett Jézus a bethaniai egyszerű, igénytelen hajlékban? Mi volt tulajdonképpen az, mi Mária lelkét megragadta, minő büverő vonzotta a mester lábaihoz, minő hatalom bilincselte le, hogy odaadó, határtalan bámulattal hallgassa őt?

Isten sok prófétát bocsátott ki az ő kebeléből, hogy az emberek előtt szellemének fényével utat irjanak, a láthatatlan dolgokat megvilágosítsák, azokban útmutatóik legye-

nek. Küldött prófétákat, kiket az emberek hallgassanak. Küldött a jóságos Isten nemcsak a zsidóknak, az ő úgynevezett „választott népének“, hanem küldött más népeknek is, mert minden nép a maga helyén Istennek választott népe. S mindezek által a próféták által sok szép és magasztos gondolat lön az emberiség közkincsévé. Köztülök többen az eszmék magasságaiba birtak felemelkedni s az isteni végetlen szellemnek egy-egy sugarát fölfogva, addig ismeretlen oldalról világították meg s így egy-egy drága hit-eszmét, szép vallási gondolatot hagytak hátra a jövő számára. Oh hatalmasan és fenégesen beszélt régen is az Isten az ő szent lelke által a prófétákban! Izraelnek fiai és leányai a Jordán kies partjain sok üdvhangot és szellemesítő gondolatot hallottak. Hajdani Máriaít Izraelnek és Judeának egy Ezsaiás lánglelke magasra ragadhatta a Jordán partjain taposott durva föld rögéből. Oh de a

vallás, melyet ők hirdettek, meg volt mégis elegyítve. A hit és világnézet a földi légkörben mozgott, az érzékiség lánczaiból nem birt kibontakozni. Végre Isten elküldötte az ő lelkét a Jézusban s Galileában fölgyült a világosság napja. A szellemi vallás, melyet Jézus hirdetett, ez volt a bűverő, ez volt a hatalom!

Az új világ és új föld ama szellemi fölfogásban, mely a múlt őszszes prófétáinak látásait a földi salaktól megtisztítva egyesíté; amaz új hit és új világnézet, melyet Kelet más bölcsei azelőtt hasztalan kerestek, mely bennük csak mint ködös sejtelem derenghetett; a hit birodalmának megvilágítása az isteni szellem tüznél, hol az ember a sötétségből fénylő világosságba lépett s szemlélhette a menny örök szépségeit, örökviruló, örökzöld tájait; az Isten ama mélységeinek feltárása, a hova emberszem még bé nem pillanthatott; a mennyei Atyának eszméje,

jósága, szeretete minden gyermeke iránt; végetlen szellemének kifejtése, a mint a természetben és az emberi lélekben mindenütt működni, hatni, irányozni és vezérelni látja, ki gondoskodásában számon tartja az ég madarait, a mező liliomait, kinek tudta nélkül még hajsza sem eshetik le fejünkről; és a végetlen örök szellem lélekben és igazságban imádásának fenséges tana — ez a tisztán szellemi felfogás, ez a minden érzékítőlt ment eszményiség Istent, világot és embert illetőleg, ez a legnemesebb és legtisztább eszményiség, mely Isten örök igazságait foglalta magában, s a melyet a mester amaz igazságok erejétől áthatva, dicsőült arcczal hirdetett a Genezáreth mellett és a bethaniai egyszerű házban is — ez volt a bűverő, ez volt a hatalom!

És ez eszményiség Máriában különösen fogékony lélekre talált. Ő ugyan a régi zsidó szokásokban, szertartásokban, az álkegyes-

kedő farizeusok vallásában nőtt fel s mint más kortársait, szűkkörű hitnézetek kötötték, de a mint az új világosság fényével kisütött, ő régi köntösét levetette, mindamellett is, hogy a nagyobb rész megtartotta azt divatnak, ő új ruhába öltözött, a mennyei világosság ruhájába. Lelke egész bensőségével fogadta ama boldogító szellemi tanokat, ő hitt az isteniben, az eszményi-, az égiben, amaz örök igazságokban, a melyeket a szellem a láthatatlan dolgokról a földin, az érzéken túlszárnyalva felfedett, ő hitt az isteniben, az eszményiben, melyet Jézus az égről a földre hozott örök világosságúl az emberiségnek.

Egy a szükséges dolog: hinni az isteniben, az eszményiben! Oh ma is hangsúlyozhatjuk e szavakat kk.! Mert ha vannak is Máriák, a kik csodálnak és hisznek s bámulattal ülnek a mester lábainál, a kit prédí-

kálunk; ha vannak is, kiknek lelke elég finom, elég fogékony a magasztos keresztény érzelmek és igazságok iránt; kik az istenitől ihletve éreznek és lángolnak: oh de hányan vannak a Márhák, kik mikor az Úr eljön is, a világiakban szorgalmatoskodnak csupán, kiknek kebeléről szégyenkezve törik vissza az ige, az eszme, szégyenkezve áll ott szomorún, némán, elhagyatva; hányan vannak, a kik az Isten templomait látogatják s hányan még azok között, kik nem gyakorolják, kiknek önző világi érdekek, fény, hatalom, gazdagság, vagyon vagy épp érzéki gyönyör az ige, az eszme?! Egy a szükséges dolog: hinni az isteniben, az eszményiben! joggal hangsúlyozhatjuk ezt kk.! A keresztény gondolkozás napja, az igaz, még magasan áll a láthatáron, ezer meg ezer léleknek világító szövétneke, vezérsillaga az élet ösvényein. A keresztény hit és világnézet megdönthetetlen nemünk annyi nagy szel-

lemében. Elsőrangú költőink, gondolkozóink a Jézus szívével éreznek; műveikből az ő isteni lelkülete, utolérhetetlen nemes és tiszta eszményisége tündököl elő. Bölcselőink közül is még sokan fordítják Kelet felé tekintetüket s járúlnak az elismerés drága ajándékával Kelet legnagyobb prófétája elé. Tudományos férfaink sem vetették el az isteniben való hitet. Darwin is, a legnagyobb, az utolsó sejtneél leborúl amaz örök eszmény, a teremtő és fentartó jóságos Isten dicsősége előtt s ajka e hangokat rebegi: Mely nagyok és csodálatosak a te dolgaid oh Uram! — Oh de lehet-e észre nem venni másfelől, hogy a keresztény hit és világnézet mellett, hogyan terjednek és hódítanak más nézletek? Hányan vannak, kik a keresztény hitet rajongásnak tekintik csupán, kik előtt egy imádkozó Mária nem egyszer szánó gúnymosoly tárgya. Hányan vannak, kik az isteniben való hitet feladva, a Krisztus főnséges eszményi-

ségét elvetve, csupán az érzékelhető, a kézzel fogható szempontjából itélik meg a világot és eseményeit. Hányan, kik viszsztatérni látszanak a régi korok durva érzéki felfogására s a szellem imádása helyett idegen isteneket, bálványokat állítanak fel az anyagimádás rendszerében. Hányan, kik így nélkülözik a szent helyeket, hol az örökkévaló, végetlen szellemet, a kereszténység üdvözítő tanait prédikálják? Egy a szükséges dolog! még a háztetőkről is hirdetniünk kellene: Egy a szükséges dolog: hinni az isteniben, hinni a Jézus kereszténységében.

Hinni az isteniben, hinni a keresztény eszményiségben, de miért? kérdezhetik. Mi értelme, mi haszna van e hitnek? E kérdést tehette fel magában Mártha is, midőn testvérét a Jézus lábainál ülni látta. A bethaniai

Mária egész élettörténetét nem ismerhetjük. Az evangelisták keveset jegyeztek fel e nő életéből, de a miket fenhagytak, azokból következtetni lehet. A nagy mester szenvedése pillanataiban „vevén egy font igaz nárdusból csinált drága kenetet, megkené Jézusnak lábait és megtörlé lábait az ő hajával“. Minő nemes vonása ez az emberi szeretetnek! A régi vallás hatása alatt, bármennyi rendelete és szabálya is volt annak az élet különböző viszonyaira, Mária érzelmei sohasem emelkedhettek volna fel ama magaslatra, melyre Jézus égi tanai emelték. És avagy az érzelem nemessége és a hitnek ama világa, melyet Jézus vallása lelkében lobogtatott, mely annál erősebben égett, minél nagyobb volt a szenvedés, mely ama rendkívüli idő körülményei között is a megnyugvás és kibékülés égi érzetét adta: nem ama drága kincsek valának-e, melyekre Jézus, midőn Máriát hinni látta, célzott, s melyek-

ről azt mondotta, hogy soha el nem vétethetnek tőle.

Mi értelme, mi haszna annak, hinni az isteniben, a keresztény eszményiségben? Jól tudom én, hogy sokaknak nem volna szükség ezt magyaráznom, fejtegetnem, mert a kik hisznek a kereszténység főséges elveiben, kiknek keblét a keresztény hit világa melegíti és élteti, kik Istenben élnek és cselekesznek és az Isten ő bennök, azok igenis tudják és értik a hasznát a kereszténységnek. De tán még se fölösleges e kérdésre tovább menve felelni. Mert oh hányan vannak, kik a keresztény hittől egészen más hasznót várnak, mint a milyent várni kellene. Mi hasznom is van hát abból, hogyha a keresztény igéket hallgatom, így szólanak némelyek, jobb lesz addig valami olyan dolog után néznem, a minek megvan a maga látatja. Mi haszon?! mi haszon?! — Feleljeték helyettem ti csodálandó, dicső alakjai a kereszt-

tény múltnak! Felelj bethaniai Mária, lényed égi magasztosságával, szép és nemes lelkületteddel, felelj e kor szorgalmatoskodó, anyagiakban és érzékiekben elmerült Mártháinak. Feleljetek ti egész hosszú sora a keresztény női fenséges jellemeknek és mintegy tükörben mutassátok, mi a keresztény nő, mintegy tükörben mutassátok az odaadó szeretet, a türelem, az önfeláldozás magasztos erényeit égies érületben megfogyatkozott, meglankadott ivadékaitoknak. És feleljetek ti, halhatatlan dicső férfiai a keresztény évszázaknak, mi volt nyereségtok a keresztény hitből és mondjátok meg korunk nyegle fiainak, honnan nyertétek a valódi lelkesülést az igaz, a szép, a nemes iránt, honnan az áldozatkészséget a közjóért, honnan az akaratszilárdságot, a férfi erényt, honnan amaz önfeláldozó hősiességet, mely az elvekért, az emberiség szentebb érdekeiért kész börtönre, máglyára, kész a bitófára menni!!! És felel-

jetek ti még elesettek, bűnösök is, mi volt az, mi a föld sarából, bűnből, szennyből kiemelt és tisztábbra mosott, mint a Jordán habjai, feleljetek ti számos példái a lelki újjászületésnek, a melylyel a keresztény hit titeket az istenes életnek, az üdvösségnek megmentett. És feleljetek ti elköltözötték megdicsőült szellemei is amaz égi boldog érzettel, melylyel e földi szintért elhagyva, az örökkévalóság hazájába átléptetek!!!

Ama kincsek, melyeket a keresztény hit ad, legdrágább kincseink a földön, legdrágább kincseink az örökkévalóságban, azok soha el nem vétethetnek mi tőlünk.

Keressük azért az egy szükséges dolgot.

Üljünk le gyakorta Jézus lábaihoz és hallgassuk isteni, üdvadó igéit, hogy így legyen kincsünk, mely soha el nem vétethetik, legyen kincsünk e földön, kincsünk az örökkévalóságban.

Ámen.